

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 782.
din 27.08.2008

Dosar nr.: 179/2008

Petiția nr.: 3653 din data 04.03.2008

Petent: R A

Obiect: discriminare între diferitele categorii de pensionari prin alicarea dispozițiilor Legii 19/2000, HG 1550/2004, OUG 4/2005, OUG 19/2007

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

I.1.1 R A , cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1 Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, str. Dem.I.Dobrescu nr.2, sector 1 București

I.2.2 Casa Județeană de Pensii Suceava, str. Ilie Ilașcu, Suceava, jud. Suceava

II. Obiectul sesizării

2.1 Petentul se adresează Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, în legătură cu discriminarea creată între diferite categorii de pensionari, prin aplicarea dispozițiilor Legii 19/2000, HG 1550/2004, OUG 4/2005, OUG 19/2007.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1 Prin petiția nr. 3653 din data 04.03.2008, petentul sesizează că în actele normative, precum Legea 19/2000, HG 1550/2004, OUG 4/2005, OUG 19/2007, se află prevederi care introduc discriminări între diverse categorii de pensionari, generând inechități.

3.2 Pensionarul este obligat să prezinte acte doveditoare pentru perioadele în care documentația de pensionare eate incompletă, în caz contrar calculul se face după o procedură dezavantajoasă, care conduce automat la diminuarea pensiei.

3.3 Obținerea de de acte doveditoare pentru perioadele în care documentația de pensionare eate incompletă este, conform legii, sarcina exclusivă a pensionarilor, indiferent de eforturile și cheltuielile necesare obținerii documentelor respective.

3.4 În funcție de documentația de pensionare în păstrarea caselor de pensii, cu eventuale completări ulterioare depuse de pensionari, apar situații în care unele persoane sunt discriminate și prejudiciate prin nivelul diminuat al pensiei recalculate după anul ieșirii la pensie și vârstă, situația documentației de pensionare existente sau completate, obligativitatea și posibilitățile incerte de completare a documentației de pensionare.

3.5 Prin dispozițiile OUG 19/2007 se introduc discriminări pentru perioadele anterioare anului 1963, în sensul că procedura de calcul face abstracție de nivelul drepturilor salariale înregistrate sau dovedite pentru acea perioadă, adică nu se mai respectă principiul corelării dintre cuantumul pensiei și cel al contribuțiilor.

IV. Citarea părților

4.1 Având în vedere prevederile art. 20, alin. 4, 5 și 6 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, au fost citați următorii:

- Petentul, absent;
- Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, absent;
- Casa Județeană de Pensii Suceava, absentă.

4.2 Procedura de citare legal îndeplinită la data de 21.08.2008, la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

V. Susținerile părților

5.1.1 Petentul se adresează Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, arătând că prin alicarea dispozițiilor Legii 19/2000, HG 1550/2004, OUG 4/2005, OUG 19/2007 se creează o situație discriminatorie între diferitele categorii de pensionari.

5.1.2 Petentul cere constatarea existenței unor dispoziții legale discriminatorii.

Punctul de vedere al Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse

5.2.1 Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse prin adresa nr. 3566,4058/11.08.2008, înregistrată la CNCD cu nr.10880 din 18..08.2008 a comunicat că procesul de recalculare a pensiilor stabilite potrivit legislației în

vigoare până la data de 01.04.2001, nu este un proces de majorare a pensiilor, ci un mijloc de abordare unitară a tuturor pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat, avându-se în vedere principiile de calcul instituite de Legea nr.19/2000.

5.2.2 Potrivit OUG nr.4/2005, recalcularea s-a efectuat prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, cu respectarea prevederilor Legii 19/2000.

5.2.3 Determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii s-a făcut pe baza datelor, elementelor și informațiilor din documentațiile de pensie aflate în păstrarea caselor teritoriale de pensii, cu respectarea prevederilor HG 1550/2004 privind efectuarea operațiunilor de evaluare în vederea recalculării pensiilor din sistemul public, stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000.

5.2.4 În situația în care cuantumul pensiei aferent noului punctaj determinat este mai mic decât cel convenit sau aflat în plată, se menține cuantumul convenit sau aflat în plată până la data la care, prin aplicarea formulei de calcul prevăzute de Legea nr. 19/2000, se va obține un cuantum al pensiei mai mare decât acesta.

5.2.5 Prezentarea actelor doveditoare necesare reconstituirii documentației de pensii intră în sarcina pensionarului în cauză conform prevederilor HG nr.1550/2004.

5.2.6 În conformitate cu Legea nr. 44/2006 sunt scutite de orice fel de taxe și comisioane cererile făcute în scris privitoare la orice acte prevăzute de lege pentru a face dovada vechimii în muncă și a stagiului de cotizare, necesare în vederea stabilirii sau completării dosarului de pensionare.

5.2.7 Pe parcursul desfășurării procesului de recalculare s-a constatat că un număr însemnat de pensionari nu au înregistrate salariile în carnetele de muncă pentru perioadele de până în anul 1963, astfel, a fost adoptată OUG nr.19/2007, care prevede că în condițiile în care pentru o anumită perioadă de stagiu de cotizare, în carnetul de muncă nu sunt înregistrate drepturile salariale, asiguratul poate prezenta acte doveditoare. În caz contrar, pentru perioada de până în anul 1963, se utilizează un mod propriu prevăzut de lege, în vederea determinării punctajului mediu anual.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. **În fapt**, Colegiul Director reține că în petiția dedusă soluționării petentul invocă efectul creat prin aplicarea dispozițiilor Legii 19/2000, HG 1550/2004, OUG 4/2005, OUG 19/2007., considerând că s-a creat o situație discriminatorie între diferitele categorii de pensionari.

6.2.1 **În drept**, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și**

obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „**trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2.2. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.** (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91)

6.2.3 Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicata, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.2.4 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2.5 Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența art.2 alin.1 al O.G. nr.137/2000, republicată. Raportat la obiectul petiției, Colegiul Director nu analizează modul de stabilire prin lege a unor drepturi per se în favoarea unor persoane sau categorii profesionale în mod diferit față de alte

categorii ori nereglementarea de legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unei categorii profesionale. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

6.2.6 În acest sens, raportându-ne la petitia dedusă soluționării, Colegiul Director reține deciziile Curții Constituționale prin care s-a statuat că **principiul egalității nu se opune ca o lege să stabilească reguli diferite în raport cu persoane care se află în situații diferite**. (Decizia nr.256 din 17 iunie 1997, Decizia nr.154/2001, M.Of. nr.387/2001, CDH 2001, p.914–915) De asemenea, atât în doctrina, cât și în jurisprudența constituțională s-a statuat în mod constant că **principiul egalității în fața legii nu înseamnă uniformitate, ci presupune instituirea unui tratament egal în situații care nu sunt diferite**. De aceea, nu sunt excluse, ci, dimpotrivă, sunt admise soluții legislative diferite pentru situații diferite. (Decizia nr.113/2001, M.Of. nr.317/2001, CDH 2001, p.757; Decizia nr.139/2001, M.Of. nr.330/2001, CDH 2001, p.851) **Curtea Constituțională a reținut că instituirea unor reglementări juridice diferențiate în privința drepturilor și obligațiilor unor categorii de cetățeni care se află în situații diferite nu este contrară art.16 alin (1) din Constituție**. (Decizia nr.294/2001, M.Of.nr.21/2002)

6.2.7 În acest sens, Colegiul Director se raliază statuării judecătorului constituțional care precizează că o nouă legislație referitoare la pensii nu se aplică în mod automat persoanelor pensionate pe baza legislației anterior în vigoare. O asemenea aplicare ar însemna o extindere a incidenței actului normativ asupra unor situații din trecut, care ar avea efect retroactiv și ar contraveni dispozițiilor art.15 alin.2 din Constituție. Astfel cum precizează și Curtea Constituțională, legiuitorul are deplină autoritate să stabilească periodic noi modalități și condiții de acordare și de calculare a pensiilor, cum a procedat și prin adoptarea Legii nr.19/2000. Noile reglementări pot să fie avantajoase sau chiar dezavantajoase beneficiarilor de pensii, după cum permite sau impune, după caz, situația economico-financiară a țării și fondurile de asigurări sociale de stat disponibile. În oricare dintre aceste ipoteze, dispozițiile legale noi se aplică numai pentru viitor, pentru persoane care se vor înscrie la pensie după intrarea lor în vigoare, neputând atinge drepturile de pensie anterior stabilite. Astfel, reținem ca instituirea unor reglementări juridice diferențiate în privința drepturilor și obligațiilor unor categorii de cetățeni care se află în situații diferite nu este contrară art.16 alin (1) din Constituție. (Decizia Curții Constituționale nr.294/2001, M.Of.nr.21/2002)

6.2.8 Prin Decizia nr.103/2002, Curtea Constituțională precizează că „în cadrul realizării politicii în domeniul asigurărilor sociale de stat, **legiuitorul are deplină autoritate să stabilească periodic noi modalități și condiții de acordare și de calculare a pensiilor**, cum a procedat și prin adoptarea Legii nr.19/2000. Noile reglementări **pot să fie avantajoase sau chiar dezavantajoase beneficiarilor de pensii, după cum permite sau impune, după caz, situația economico-financiară a țării și fondurile de asigurări sociale de stat disponibile**. În oricare dintre aceste ipoteze dispozițiile legale noi se aplică numai pentru viitor, pentru persoane care se vor înscrie la pensie

după intrarea lor în vigoare, neputând atinge drepturile de pensie anterior stabilite. De vreme ce drepturile de pensii anterior stabilite nu sunt atinse, nu sunt diminuate, iar pensiile stabilite reflectă în quantum posibilitățile limitate în raport cu sursele existente într-o perioadă dată, **nu se poate susține că noile reglementări tranzitorii ar leza "demnitatea umană" sau că ar contrazice "dreptatea" socială și nici că ar leza drepturi de pensie câștigate printr-o lege anterioară**".

6.2.9 Raportat la prevederile Legii nr.19/2000 și sui generis la prevederile art.47 din acest act normativ, reținem Decizia Curții Constituționale nr. 290 din 1 iulie 2004 prin care statuează ca „legiuitorul este în drept să modifice și să completeze reglementările actuale referitoare la condițiile de exercitare a dreptului la pensie ori de câte ori consideră că situația economică a țării, resursele financiare existente permit sau impun anumite modificări, **dar orice reglementare nouă se aplică numai de la data intrării sale în vigoare**. O nouă legislație referitoare la pensii nu se aplică în mod automat persoanelor pensionate pe baza legislației anterior în vigoare. **O asemenea aplicare ar însemna o extindere a incidenței actului normativ asupra unor situații din trecut, care ar avea efect retroactiv și ar contraveni dispozițiilor art.15 alin.2 din Constituție**".

6.2.10 **Curtea Constituțională prin Decizia nr.105 din 22 februarie 2005** referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 77, art. 78 alin. (8), art. 78¹, art. 80 alin. (1), art. 81, 168 și 194 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial nr. 263 din 30 martie 2005 a reținut că Legea nr.19/2000 are caracter general în reglementarea drepturilor la pensie și a altor drepturi de asigurări sociale în sistemul public, care se aplica în mod egal pentru toți cetățenii care îndeplinesc condițiile prevăzute pentru a beneficia de drepturile acordate în acest sistem. **Legiuitorul este în drept, în considerarea unor situații deosebite, să adopte, prin legi speciale, reglementări diferite pentru anumite categorii socio-profesionale. Tratatul juridic diferit, instituit pentru anumite categorii socio-profesionale, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări, în sensul interzis de art. 16 alin. (1) din Constituție, ci se justifică, obiectiv și rezonabil, prin situația diferită în care se afla acele categorii de cetățeni**. De altfel, eventualele neconcordanțe între reglementările cuprinse în diferite acte normative nu constituie o problemă de constituționalitate, ci una de aplicare a legii la situațiile prevăzute. Modul de stabilire a punctajului anual și a punctajului mediu, a valorii punctului de pensie, a condițiilor de includere a anumitor perioade în stagiul de cotizare și acordarea anumitor sporuri pentru perioadele cotizate peste stagiul standard sunt prevăzute prin norme cu caracter tehnic, care se aplica în mod egal persoanelor aflate în situații identice".

6.2.11 De asemenea, prin Decizia Curții Constituționale nr.225/2002 se statuează ca „Instituirea unui sistem unitar de calcul al pensiilor nu constituie – în economia Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale – un scop în sine, ci o **premisă indispensabilă pentru recorelarea pensiilor stabilite pe baza legislației anterioare cu pensiile stabilite potrivit noii reglementări**. Este de la sine înțeles că o asemenea

operație, atât datorită complexității sale, cât și datorită resurselor financiare pe care le presupune, **constituie un proces de durată**, care însă nu îndreptățește critica de neconstituționalitate formulată de autorul excepției”.

6.2.12 Astfel, **Colegiul Director reține că aspectele sesizate referitoare la diferite reglementări cuprinse în diferite acte normative în materie de dreptul la pensionare, calcularea și recalcularea pensiilor și modul procedural de dobândire a acestui drept, excede cadrului de reglementare a O.G. 137/2000, republicată.**

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (4) și alin. (7) și art. 26 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **în unanimitate de voturi pentru** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. aspectele sesizate nu intră sub incidența prevederilor O.G. 137/2000, republicată;
2. clasarea dosarului;
3. se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;
4. o copie a hotărârii se va transmite părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință :

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

IONIȚĂ Gheorghe – Membru

NITĂ Dragoș Tiberiu – Membru

PANFILE Anamaria – Membru

TRUINEA Roxana Paula – Membru

Data redactării: 16.01.2009

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal de 15 de zile de la comunicare constituie de drept titlu executoriu.

